

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.003.03.2016
P/16/086

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/16/086 – Wykonywanie przez gminy obowiązku dowożenia dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler Andrzej Przybylski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98367 z dnia 3 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy Radziejów¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Marek Szuszman, Wójt Gminy Radziejów²

(dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

W latach szkolnych 2014/2015 oraz 2015/2016⁴ Wójt Gminy Radziejów⁵ zapewnił dzieciom bezpłatny transport oraz opiekę zarówno w czasie ich przewozu do placówek oświatowych, jak i w przerwach pomiędzy podróżą, a rozpoczęciem i zakończeniem zajęć. Opiekunowie dzieci w czasie ich przewozu posiadali wymagane uprawnienia, a zakres sprawowania opieki nie budził zastrzeżeń. Wykonawcę usług przewozu wyłoniono w drodze przetargu.

NIK negatywnie ocenia natomiast korzystanie z nieprawidłowo oznakowanych przystanków na drogach gminnych, brak podjęcia działań w celu zlokalizowania na drogach powiatowych niezbędnych przystanków szkolnych, brak podjęcia działań w celu uzyskania zatwierdzenia organizacji ruchu na odcinkach dróg gminnych, gdzie zlokalizowano przystanki szkolne oraz brak skutecznego nadzoru nad sposobem realizacji dowozu uczniów, skutkujący wykonywaniem przewozów pojazdami niesprawnymi technicznie. W ocenie NIK ww. nieprawidłowości stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa dzieci korzystających z organizowanego przez Gminę dowozu do placówek oświatowych.

¹ Dalej: „Urząd Gminy”.

² Dalej: „Wójt”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Do 21 marca 2016 r. Badaniami objęto również stany faktyczne i działania podejmowane przed tym okresem, o ile miały one wpływ na realizację zadań związanych z organizacją dowozu dzieci i uczniów w latach szkolnych 2014/2016.

⁵ Dalej: „Gmina”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja dowozu dzieci i uczniów do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez Gminę

Opis stanu faktycznego

1.1. W 1999 r. Rada Gminy Radziejów ustaliła obwody publicznych szkół podstawowych i gimnazjum⁶. Gminne przedszkole zostało utworzone w 2012 r.⁷. W latach szkolnych 2014/2016 na terenie Gminy działało gimnazjum, dwie szkoły podstawowe, dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz przedszkole publiczne. Sieć publicznych placówek oświatowych została zorganizowana w sposób umożliwiający spełnianie obowiązku szkolnego, przy czym obwody szkolne obejmowały miejscowości, z których droga dzieci z domu do szkoły przekraczała 3 km – w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych; 4 km w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjum.

W granicach obwodów powyższych szkół znajdowało się od czterech do ośmiu miejscowości, położonych w odległościach uzasadniających obowiązkowe zorganizowanie dowożenia dzieci do tych placówek. W kontrolowanym okresie nie wprowadzano zmian w sieci szkół.

(dowód: akta kontroli str. 104-105, 252, 290-291)

1.2. Według stanu na 12 lutego 2016 r. do prowadzonych przez Gminę szkół, przedszkola i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 279 osób. Faktycznie w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 do szkół i przedszkola dowożono odpowiednio 213 i 220 osób. Z tego:

- a. do przedszkola i oddziałów przedszkolnych dowożono odpowiednio 25 i 33 dzieci, z czego uprawnionych do bezpłatnego transportu było odpowiednio 16 i 14 dzieci, zaś pozostałych – odpowiednio 9 i 19;
- b. do klas I-IV szkół podstawowych dowożono odpowiednio 93 i 98 uczniów, z czego uprawnionych do bezpłatnego transportu było odpowiednio 65 i 68 uczniów, zaś pozostałych – odpowiednio 28 i 30;
- c. do klas V-VI szkół podstawowych oraz do gimnazjum dowożono odpowiednio 91 i 84 uczniów, z czego uprawnionych do bezpłatnego transportu było odpowiednio 68 i 58, zaś pozostałych – odpowiednio 23 i 26;
- d. liczba uczniów niepełnosprawnych uprawnionych do dowożenia i opieki wynosiła w roku szkolnym odpowiednio cztery i pięć; w badanym okresie jednemu uczniowi dowóz i opiekę zapewniała gmina, pozostałym zapewniono zwrot kosztów przejazdu.

(dowód: akta kontroli str. 107, 171-175)

1.3. Ustalenia dotyczące liczby dzieci dowożonych do szkół, wobec których Gmina nie miała takiego ustawowego obowiązku, zawarte są w punkcie 1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Dzieci, wobec których nie występował obowiązek zapewnienia im bezpłatnego transportu, oraz dzieci zamieszkałe poza terenem Gminy, korzystały z dowożenia do szkoły, wsiadając i wysiadając na przystankach

⁶ Uchwała nr VI/35/99 Rady Gminy Radziejów z dnia 12 marca 1999 r. w sprawie określenia obwodu publicznego Gimnazjum w Skibinie (Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 1999 r. Nr 70, poz. 823), uchwała nr VI/39/99 Rady Gminy Radziejów z dnia 12 marca 1999 r. w sprawie zmiany obwodów szkół podstawowych (Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 1999 r. Nr 70, poz. 824).

⁷ Uchwała nr XIV/134/2012 Rady Gminy Radziejów z dnia 28 września 2012 r. w sprawie utworzenia Przedszkola Gminnego w Skibinie (ze zm.).

położonych na terenie Gminy. W związku z tym zapewnienie im dowozu do szkół nie tworzyło dających się wyszczególnić kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 109-110)

1.4. W badanym okresie zwrot kosztów przejazdu i opieki dokonywany był na rzecz trzech uczniów w roku szkolnym 2014/2015 oraz czterech pięciu w roku szkolnym 2015/2016. Jako stawkę za 1 km przebiegu samochodu przyjęto kwotę 0,8358 zł. Rozliczenie następowało w okresach miesięcznych po przedłożeniu rachunku z poświadczeniem przez dyrektora szkoły o faktycznych dniach nieobecności. Jeden niepełnosprawny uczeń korzystał z dowożenia do szkoły na zasadach ogólnych (autobusem, wraz z pozostałymi uczniami). Zwrot kosztów z powyższego tytułu wyniósł 2 345,48 zł w 2014 r. oraz 3 481,08 zł w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 171, 227, 234-241, 246 252)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci przy realizacji obowiązku ich dowożenia do przedszkoli i szkół

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wójt w drodze zarządzeń wprowadził regulamin sprawowania opieki nad uczniami w czasie dowozu do szkół i odwozu ze szkół na terenie Gminy Radziejów⁸. W obowiązującym regulaminie ustalono m.in., że w planie dowozów określa się miejsca zatrzymywania autobusów, listę uczniów dowożonych ustala się w porozumieniu z dyrektorami szkół, a dzieci nieobjęte dowozem, albo inne osoby, mogą być przewożone tylko za zgodą organizatora dowożenia, jeśli są wolne miejsca.

Zgodnie z postanowieniami dwóch kolejnych umów na świadczenie usługi dowozu dzieci do szkół i przedszkola w latach szkolnych 2014/2016 przewoźnik miał obowiązek zapewnienia pasażerom odpowiednich warunków bezpieczeństwa i odpowiedniej sprawności technicznej pojazdów. Gmina była uprawniona do żądania zbadania stanu technicznego pojazdów w określonym terminie⁹ oraz do kontroli prawidłowości wykonywania umowy przez przewoźnika. Kary umowne były przewidywane m.in. w przypadku spóźnień w dowożeniu uczniów do szkoły oraz niezrealizowania kursu. Odstąpienie przez Gminę od umowy było możliwe w szczególności w przypadku rażącego naruszenia postanowień umowy (nienależytego wykonania obowiązków wynikających z umowy).

(dowód: akta kontroli str. 16-17, 72-79, 228-233)

W wyniku przeprowadzonych przez kontrolera NIK oględzin¹⁰ dwóch tras dowozu i dwóch tras odwozu uczniów stwierdzono, że na 12 przystanków zlokalizowanych na drogach gminnych oraz na dziewięć przystanków zlokalizowanych na drogach powiatowych, osiem przystanków na drogach gminnych oraz sześć przystanków na drogach powiatowych nie było wyposażonych w znak informujący o przystanku autobusowym (D-15). Dziewięć z powyższych 21 przystanków nie było również

⁸ Zarządzenie Wójta Gminy Radziejów Nr 126/2012 z dnia 6 sierpnia 2012 r. oraz zarządzenie Nr 13/2015 z dnia 18 lutego 2015 r.

⁹ Uprawnienie określone jedynie w umowie z 5 sierpnia 2015 r., obowiązującej w roku szkolnym 2015/2016.

¹⁰ Oględziny przeprowadzone 5, 8 i 9 lutego 2016 r. obejmowały badanie sposobu dowozu i odwozu dzieci i uczniów oraz stan techniczny przystanków na trasach do Szkoły Podstawowej w Płowcach oraz Gimnazjum w Skibinie i Szkoły Podstawowej w Bieganowie oraz odwóz ze Szkoły Podstawowej w Bieganowie i Gimnazjum w Skibinie.

wyposażonych w wiaty. Czas dowozu i odwozu dzieci wynosił od 28 do 52 minut. W wyniku oględzin stwierdzono także, że autobusy posiadały oznaczenia wymagane w przypadku przewozów dzieci i uczniów. Opieka nad dziećmi w czasie przewozu była zapewniona przez przeszkolony personel. Liczba miejsc w autobusach i liczba autobusów były zgodne z wymogami zawartej z przewoźnikiem umowy.

(dowód: akta kontroli str. 119-166, 177-212, 242-244, 251, 255)

2.3. We wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę zapewniono dzieciom opiekę w czasie oczekiwania na rozpoczęcie zajęć po dowiezieniu oraz w czasie oczekiwania na odwiezienie po zajęciach szkolnych. We wszystkich szkołach zorganizowano świetlice oraz zapewniono sprawowanie odpowiedniej opieki przez nauczycieli. Wymiar godzin przeznaczonych na opiekę świetlicową był określony w arkuszach organizacji pracy szkół. Najdłuższy czas oczekiwania na zajęcia szkolne w świetlicy wynosił 50 minut, zaś czas oczekiwania na odwiezienie do domu – 45 minut.

(dowód: akta kontroli str. 89-90, 116-118)

2.4. W efekcie przeprowadzonych 2 lutego 2016 r. przez Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego kontroli¹¹ dwóch autobusów¹²: (a) zatrzymano dowody rejestracyjne kontrolowanych pojazdów w związku ze stwierdzeniem niewłaściwego stanu technicznego pojazdów, (b) wydano zakazy dalszej jazdy, (c) w jednym przypadku na kierowcę nałożono mandat karny. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Inspekcję Transportu Drogowego przewoźnik niezwłocznie zapewnił dowóz dzieci przy pomocy pojazdów dopuszczonych do ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 5, 33-34, 177-212, 267)

2.5. Na podstawie wypełnionych 67 ankiet¹³ ustalono, że 52% ankietowanych mieszkało w odległości większej niż 4 km od swoich szkół. Największa grupa dzieci (40%) spędzała od 30 do 45 minut na dojazdy do szkół. Większość ankietowanych (90%) oceniała, że rozmieszczenie przystanków było optymalne. W 27% przypadków opiekunowie dzieci uważali, że w związku z brakiem wiat nie zapewniono dzieciom bezpiecznego miejsca oczekiwania, w tym – ochrony przed złymi warunkami atmosferycznymi. Zdecydowana większość dzieci (92%) korzystała ze zorganizowanych zajęć świetlicowych. Większość z nich (61%) nie wносиła zastrzeżeń do sposobu zorganizowanego dowozu. Pozostała część ankietowanych (34%) sformułowała od jednej do dwóch uwag, dotyczących sposobu realizacji dowozu do szkoły. Najwięcej krytycznych uwag dotyczyło zbyt długiego okresu oczekiwania na transport, złego stanu technicznego pojazdów oraz przepełnienia autobusów. Zwracano także uwagę na konieczność zwiększenia ilości przystanków

(dowód: akta kontroli str. 263-266)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt nie podjął działań w celu uzyskania od Starosty Radziejowskiego zatwierdzenia organizacji ruchu na odcinkach dróg gminnych, przy których zlokalizowanych było 12 przystanków, wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół.

¹¹ Protokoły kontroli drogowej l.dz. WITD.DI.P.II0080/50/16 o WITD.DI.P.II74/50/16.

¹² Z trzech eksploatowanych.

¹³ Szkoła Podstawowa w Bieganowie – 34 ankiety, Szkoła Podstawowa w Płowcach - 20 ankiet, Gimnazjum w Skibinie - 13 ankiet.

Zgodnie z art. 10 ust. 5 Prawa o ruchu drogowym oraz § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzeniem¹⁴ projekt organizacji ruchu odcinków dróg gminnych, przy których zlokalizowane były przystanki wykorzystywane w dowożeniu dzieci do szkół, powinien być zostać zatwierdzony przez Starostę Radziejowskiego. Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 4 oraz art. 20 pkt 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹⁵ oraz § 11 ww. rozporządzenia odpowiedni projekt organizacji ruchu powinien zostać sporządzony przez Wójta, jako zarządcę drogi gminnej (względnie przez zarząd tej drogi).

2. Osiem zlokalizowanych przy drogach gminnych przystanków, wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół, nie posiadało żadnych oznaczeń informujących o istnieniu przystanku.

Zgodnie art. 4 pkt 8a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym¹⁶ przystanek powinien być oznaczony w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym¹⁷, tj. odpowiednimi znakami drogowymi. Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 4 oraz art. 20 pkt 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹⁸ Wójt Gminy, jako zarządca drogi, obowiązany był zapewnić ustawienie wymaganych znaków.

3. Wójt nie podjął działań w celu uzyskania i przedłożenia Staroście Radziejowskiemu uchwały Rady Gminy Radziejów w sprawie wstępnych miejsc lokalizacji nowych przystanków komunikacyjnych w ciągu dróg powiatowych. Tymczasem sześć miejsc wsiadania i wysiadania, zlokalizowanych przy drogach powiatowych a wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół na terenie Gminy, nie posiadało oznaczeń informujących o istnieniu przystanku.

Zgodnie art. 4 pkt 8a ustawy o transporcie drogowym przystanek powinien być oznaczony odpowiednimi znakami drogowymi. Zgodnie zaś art. 20f ustawy o drogach publicznych zarządca drogi jest obowiązany: (1) uwzględnić uchwały rady gminy, w których dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców wskazane zostaną wstępne miejsca lokalizacji nowych przystanków komunikacyjnych, (2) udostępnić nieodpłatnie gminie na jej wniosek część pasa drogowego w celu budowy, przebudowy i remontu wiat przystankowych lub innych urządzeń służących do obsługi podróżnych.

Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza Gminy w powyższych sprawach - planuje się podjęcie odpowiednich działań w celu zatwierdzenia organizacji ruchu na drogach gminnych, wniesienia o zmianę organizacji ruchu na drogach powiatowych, a następnie - uzupełnienie brakujących znaków.

(dowód: akta kontroli str. 251)

W ocenie NIK brak zatwierdzonej organizacji ruchu odcinków dróg obejmujących powyższe przystanki oraz brak oznaczeń informujących o istnieniu przystanku stwarzały zagrożenie bezpieczeństwa dowożonych dzieci, przez to, że we właściwy sposób informowano pozostałych użytkowników powyższych dróg o przystankach szkolnych.

(dowód: akta kontroli str. 251)

¹⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 177, poz. 1729.

¹⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 460 ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 ze zm., dalej: „ustawa o transporcie drogowym”

¹⁷ Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 ze zm. dalej „Prawo o ruchu drogowym”.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 460 ze zm.

Ocena cząstkowa

Zapewniono opiekę nad dowożonymi do szkół dziećmi w czasie ich oczekiwania na zajęcia dydaktyczne oraz podczas oczekiwania na odwiezienie do domu. Zagrożeniem dla bezpieczeństwa dzieci był natomiast brak oznaczeń informujących o istnieniu przystanków wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół i przedszkola oraz stan techniczny pojazdów¹⁹.

3. Wybór podmiotów wykonujących przewozy dzieci oraz finansowanie wydatków związanych z ich dowozem i opieką

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2014/2016 potrzeby w zakresie przewozu dzieci i uczniów określano na bieżąco, w drodze konsultacji z dyrektorami szkół. Wartość szacunkową dwóch udzielonych zamówień określano na podstawie kosztów poprzednio udzielonego zamówienia. Do wyboru wykonawcy usługi stosowano tryb przetargu nieograniczonego²⁰. Kryterium wyboru była najniższa cena. Zamawiający i pracownicy Urzędu złożyli oświadczenia o niepozostawaniu w stosunku zależności lub w stosunku służbowym z oferentami. Wykonawcy dostarczyli wszystkie wymagane dokumenty i oświadczenia niezbędne do potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu. W badanym okresie wykonawca zamówień posiadał zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika transportu drogowego w zakresie krajowego przewozu osób oraz zgodę Wójta na wykonywanie transportu osób na wyznaczonych trasach Gminy.

Podstawą do dokonywania rozliczeń, zgodnie z zawartymi z przewoźnikiem umowami²¹, stanowiły wykazy przejechanych kilometrów w kartach pracy pojazdów, potwierdzone przez dyrektorów szkół. Koszty związane z dowozem wszystkich dzieci i uczniów w Gminie Radziejów w latach szkolnych 2014/2016 obejmowały:

- wykonanie usług dowozu: 163 535 zł w 2014 r. oraz 169 269 zł w 2015 r.;
- koszty dojazdu dzieci niepełnosprawnych: 2 345 zł w 2014 r. oraz 3 481 zł w 2015 r.;
- wynagrodzenia opiekunów: 66 166 zł w 2014 r. oraz 68 668 zł w 2015 r.;
- pozostałe koszty związane z wynagrodzeniami opiekunów: 21 431 zł w 2014 r. oraz 23 808 zł w 2015 r.

Powyższe wydatki nie przekraczały limitów określonych w uchwałach budżetowych Rady Gminy Radziejów na lata 2014 i 2015.

(dowód: akta kontroli str.91-103, 226-227, 245-246, 254-255)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

4. Nadzór i kontrola nad realizacją umów obejmujących świadczenia usług w zakresie dowożenia dzieci

Opis stanu faktycznego

W regulaminie organizacyjnym Urzędu nie określono zadań związanych z organizacją dowozu uczniów oraz sprawowaniem nadzoru i przeprowadzaniem kontroli w tym zakresie. Kwestie te uregulowano natomiast w zakresie czynności

¹⁹ Szczegółowo scharakteryzowany w punkcie 4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²⁰ O jakim mowa w art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164).

²¹ W dniach 11 sierpnia 2014 r. oraz 5 sierpnia 2015 r.

właściwego pracownika Urzędu. W okresie objętym kontrolą nie zgłaszano do Urzędu skarg i wniosków w przedmiocie dowożenia uczniów do szkół.

Problematyka związana z wypełnianiem obowiązku dowożenia oraz sprawowania opieki nad uczniami w czasie przewozu nie była przedmiotem posiedzeń Rady Gminy Radziejów ani jej komisji. Dwukrotnie w ciągu roku Rada Gminy otrzymywała informację o stanie oświaty na terenie gminy. Informacja ta zawierała dane dotyczące dowożenia uczniów, w tym wyszczególnienie poniesionych kosztów na ten cel.

W badanym okresie dwukrotnie przeprowadzono wrywkowe i niezapowiedziane kontrole²², obejmujące sprawdzenie terminowości odjazdu autobusów oraz liczby miejsc w pojeździe (nie stwierdzając nieprawidłowości). W latach 2014-2016 pracownicy Urzędu Gminy nie występowali do Policji, ani do Inspekcji Transportu Drogowego, z wnioskami o sprawdzenie stanu technicznego autobusów dowożących dzieci do szkół, albo trzeźwości kierowców tych pojazdów.

(dowód: akta kontroli str. 111)

Ustalone
nieprawidłowości

Wójt nie zapewnił skutecznej kontroli stanu technicznego pojazdów, umożliwiającą rzetelną realizację umowy na dowożenie dzieci do szkół w roku szkolnym 2015/2016. W postępowaniu o udzielenie powyższego zamówienia pracownicy Urzędu Gminy określili wzór umowy. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 tej umowy Gmina była uprawniona do żądania zbadania stanu technicznego pojazdów. Zgodnie z § 8 ust. 4 Gmina była uprawniona do kontroli prawidłowości przewozów.

(dowód: akta kontroli str. 72-79)

Zły stan techniczny dwóch z trzech autobusów²³, którymi dowożone były dzieci do szkół, zagrażał bezpieczeństwu dowożonych dzieci. Działając na zlecenie NIK²⁴, podczas kontroli przeprowadzonej 2 lutego 2016 r., Inspekcja Transportu Drogowego, stwierdziła, że:

- w autobusie nr rejestracyjny CRA21JL (data pierwszej rejestracji: 1988 r.) stwierdzono: nadmierną różnicę sił hamowania kół przedniej osi oraz nadmierny luz sworznia wahacza koła przedniego prawego,
- w autobusie nr rejestracyjny CRA47TY (rok pierwszej rejestracji: 1993 r.) stwierdzono: skorodowaną ramę w okolicach tylnego lewego koła oraz dospawane elementy w okolicach tylnego lewego koła, celem wzmocnienia ramy pojazdu, a także faktyczna liczba miejsc siedzących (40) niezgodna z wpisem w dowodzie rejestracyjnym pojazdu (52).

(dowód: akta kontroli str. 177- 212, 307)

W związku z usunięciem powyższych nieprawidłowości stacja kontroli pojazdów wydała w dniach 2 i 4 lutego 2016 r. zaświadczenia potwierdzające odpowiedni stan techniczny obu pojazdów, co umożliwiło ponowne świadczenie usług przewozu przy pomocy wskazanych wyżej autobusów. Oba dowody rejestracyjne zostały zwrócone przewoźnikowi 8 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 5, 33-34, 267)

W swoich wyjaśnieniach Wójt Gminy Radziejów podał, że nie były mu znane przyczyny zatrzymania dowodów rejestracyjnych powyższych autobusów. O takim

²² W dniu 20 października 2014 r. w Szkole Podstawowej w Bieganowie oraz 22 września 2015 r. w Publicznym Gimnazjum w Skibinie.

²³ Jeden autobus nie został poddany kontroli Inspekcji Transportu Drogowego.

²⁴ W trybie art. 12 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096), zwana dalej: „ustawą o NIK”.

zdarzeniu został poinformowany 2 lutego 2016 r., ponieważ przewoźnik zmuszony był do podstawienia innych sprawnych autobusów. Dodał także, że przewiduje zwrócenie się do Ogniw Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie z prośbą o zwiększenie częstości doraźnych kontroli autobusów dowożących dzieci do szkół i przedszkola na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 267)

Ocena częściowa

Pomimo przeprowadzonych kontroli Wójt nie zapewnił skutecznego nadzoru nad przewoźnikiem, w celu rzetelnej realizacji umowy na dowożenie dzieci do szkół sprawnymi autobusami. Ocenę tą uzasadnia stan techniczny autobusów, stwierdzony przez Inspekcję Transportu Drogowego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. uzyskanie zatwierdzenia organizacji ruchu na odcinkach dróg gminnych, gdzie zlokalizowane zostały przystanki, wykorzystywane w dowożeniu dzieci do szkół;
2. oznaczenie zlokalizowanych przy drogach gminnych przystanków, wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół;
3. przedłożenie Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie wstępnych miejsc lokalizacji nowych przystanków komunikacyjnych w ciągu dróg powiatowych, przewidywanych podczas dowożenia dzieci do szkół i w przypadku jej podjęcia, przekazanie uchwały Staroście Radziejowskiemu
4. zapewnienie skutecznej kontroli stanu technicznego autobusów wykorzystywanych w dowożeniu dzieci do szkół.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia *[data]*

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Andrzej Przybylski
główny specjalista k.p.

Dyrektor
[imię i nazwisko]

.....
podpis

.....
podpis

.....
podpis